

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.183.2024
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 2154 posła Dariusza Mateckiego, w sprawie tzw. pułapki rentowej, pragnę wskazać, że Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podjęło działania mające przełożenie na poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych.

1 marca 2024 roku w efekcie waloryzacji rent i emerytur wzrosły świadczenia wypłacane przez ZUS, w tym:

- kwota najniższej emerytury, renty rodzinnej i renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wzrosła z 1 588,44 zł do 1 780,96 zł,
- renta z tytułu częściowej niezdolności wynosi 1 335,72 zł,
- renta socjalna została podniesiona do kwoty 1 780,96 zł,
- łączna kwota świadczenia uzupełniającego w przypadku uprawnienia do emerytury, renty lub ustalonego prawa do innego świadczenia pieniężnego wzrosła do 2 419,33 zł.

Wzrosła również wysokość świadczenia wspierającego, które jest powiązane z wysokością renty socjalnej i wynosi od 40% do 220% renty socjalnej (w zależności od poziomu potrzeby wsparcia, czyli liczby przyznanych punktów w decyzji wydanej przez wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności). Gdy renta socjalna wynosiła 1 588,44 zł minimalna kwota świadczenia wspierającego wynosiła ok. 635 zł, a maksymalna blisko 3 495 zł. Po waloryzacji świadczenie wspierające znacznie wzrosło. Od 1 marca 2024 minimalne może wynieść 712 zł, natomiast maksymalnie 3 920 zł.

Renta socjalna podlega takim samym zasadom zawieszenia lub zmniejszenia, w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, jak emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy, przyznane na mocy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Świadczenia emerytalno-rentowe stanowią ekwiwalent utraconych zarobków osób ubezpieczonych należny jedynie w sytuacji spełnienia ściśle określonych warunków, wskazanych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, ze zm.). Instytucja zawieszenia lub zmniejszenia świadczenia w związku z podejmowaniem przez świadczeniobiorców zarobkowego zatrudnienia należy do ważnych zagadnień ubezpieczeń społecznych.

W założeniu świadczenia te przysługują w razie rzeczywistej lub domniemanej niezdolności do pracy. Wynika stąd reguła „albo zatrudnienie, albo świadczenie”, która jednak zna wyjątki. W przypadku emerytur, które są wypłacane po osiągnięciu pełnego – ustawowego wieku emerytalnego uznaje się, że niedopuszczalne jest zawieszanie lub zmniejszanie emerytury, gdyż jest to świadczenie wysłużone i opłacone, a zatem należne w razie spełnienia ustawowych warunków wymaganych do nabycia tego prawa, w związku z czym zarobkowanie przez emeryta nie może ograniczać wysokości pobieranej emerytury. Zawieszanie lub zmniejszanie świadczeń dotyczy natomiast osób poniżej tego wieku, gdyż w takim razie świadczenie emerytalno-rentowe ma bliższy lub dalszy związek z ryzykiem niezdolności do pracy, a nie z dożyciem wieku emerytalnego.

Zawieszalność świadczeń nie jest jednak bezwzględna, m.in. dlatego, że z reguły nie mamy do czynienia z całkowitą utratą przez świadczeniobiorcę zdolności do zarobkowania. Mając to na względzie ustanowiono dwa progi przychodu, na poziomie 70% (od 1 marca 2024 r. - **5278,30 zł**) i 130% (od 1 marca 2024 r. - **9802,50 zł**) przeciętnego wynagrodzenia. Osiąganie zarobków do poziomu 70% przeciętnego wynagrodzenia nie ma ujemnego wpływu na prawo do świadczenia. Przekroczenie wyższego progu powoduje zawieszenie prawa do świadczenia. Przekroczenie natomiast progu niższego powoduje tylko zmniejszenie świadczenia. Jeżeli przychód osiągany przez świadczeniobiorcę przekroczy 70% przeciętnego wynagrodzenia, ale nie będzie wyższy niż 130% przeciętnego wynagrodzenia, emerytura, renta z tytułu niezdolności do pracy oraz renta rodzinna dla jednej osoby zostaną zmniejszone o kwotę przekroczenia, jednak nie więcej niż o kwotę maksymalnego zmniejszenia (ustalaną przy kolejnych waloryzacjach), czyli od 1 marca 2024 r.:

- 890,63 zł – emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy,
- 668,01 zł – renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy,
- 757,08 zł – renta rodzinna dla jednej osoby.

Na zmniejszenie albo zawieszenie renty socjalnej wpływa m.in. przychód osiągany z działalności podlegającej obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, np. z pracy na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, z pozarolniczej działalności, a także kwoty wypłaconych:

- zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego, opiekuńczego,
- wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy,
- świadczenia rehabilitacyjnego i wyrównawczego, zasiłku wyrównawczego i dodatku wyrównawczego.

Wskazane ograniczenia wynikają z istoty systemu ubezpieczeniowego, progi przychodu zostały jednak określone na wysokim poziomie w stosunku do poziomu wynagrodzeń w Polsce.

Zapewniam, że kwestia wpływu podejmowanej przez osoby pobierające rentę aktywności zawodowej na wysokość otrzymywanego świadczenia, jak i wszystkie uwagi i propozycje w tym zakresie są na bieżąco analizowane. Wszystkie korekty systemu rentowego muszą brać pod uwagę zarówno aspekt wspierania tej aktywności, jak i wskazaną jego istotę.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Łukasz Krasoń
Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych
Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/